

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 239

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

58e jaargang

21 juli 2015

Inhoud

III Voorbereidende handelingen

RAAD

2015/C 239/01	Standpunt (EU) nr. 10/2015 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van douane- en landbouwvoorschriften Door de Raad vastgesteld op 15 juni 2015	1
2015/C 239/02	Motivering van de Raad: Standpunt (EU) nr. 10/2015 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane- en landbouwvoorschriften	12
2015/C 239/03	Standpunt (EU) nr. 11/2015 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie Door de Raad vastgesteld op 23 juni 2015	14
2015/C 239/04	Motivering van de Raad: Standpunt (EU) nr. 11/2015 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie	17

NL

III

(Voorbereidende handelingen)

RAAD

STANDPUNT (EU) Nr. 10/2015 VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van douane- en landbouwvoorschriften

Door de Raad vastgesteld op 15 juni 2015

(2015/C 239/01)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen 33 en 325,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van de Rekenkamer,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Om te waarborgen dat Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad ⁽²⁾ alle mogelijke goederenbewegingen in het douanegebied van de Unie omvat, is het dienstig de definitie van „douanevoorschriften” en „vervoerders” te preciseren wat betreft goederen die het douanegebied van de Unie binnenkomen respectievelijk verlaten.
- (2) Om de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke procedures voor het vervolgen van onregelmatigheden verder aan te scherpen, moet worden verzekerd dat via wederzijdse bijstand verkregen bewijsmateriaal als toelaatbaar wordt geacht in een procedure voor de bestuurlijke en rechterlijke instanties van de lidstaat van de verzoekende autoriteit.
- (3) Voor meer duidelijkheid, consistentie en transparantie is het noodzakelijk dat preciezer wordt bepaald welke autoriteiten toegang dienen te hebben tot de op grond van Verordening (EG) nr. 515/97 aangelegde bestanden. Met het oog daarop zal een uniforme verwijzing naar de bevoegde autoriteiten worden vastgesteld. Rechtstreekse toegang voor deze autoriteiten is een belangrijke voorwaarde voor de praktische uitvoering van de wederzijdse bijstand tussen de bestuurlijke instanties van de lidstaten en de samenwerking tussen deze instanties en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane- en landbouwvoorschriften.
- (4) Gegevens betreffende containerbewegingen maken het mogelijk fraude op te sporen met betrekking tot goederen die het douanegebied van de Unie binnenkomen of verlaten. Dergelijke gegevens zijn dienstig om verrichtingen die in strijd zijn of lijken te zijn met de douanevoorschriften, te voorkomen, te onderzoeken en te vervolgen. Om een zo volledig mogelijke dataset te verzamelen en te gebruiken en potentieel nadelige gevolgen voor kleine en middelgrote ondernemingen in de vrachtovervoersector te vermijden, is het noodzakelijk dat vervoerders

⁽¹⁾ Standpunt van het Europees Parlement van 15 april 2014 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en standpunt van de Raad in eerste lezing van 15 juni 2015. Standpunt van het Europees Parlement van ... (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).

⁽²⁾ Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad van 13 maart 1997 betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane- en landbouwvoorschriften (PB L 82 van 22.3.1997, blz. 1).

gegevens betreffende containerbewegingen aan de lidstaten meedelen, voor zover die gegevens door die vervoerders via hun volgsystemen in elektronisch formaat worden verzameld of namens hen worden opgeslagen. Die gegevens dienen rechtstreeks naar een daartoe door de Commissie aangelegd gecentraliseerd bestand te worden doorgestuurd.

- (5) Om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen heeft de Unie de plicht om douanefraude te bestrijden en zo bij te dragen aan de doelstelling van de interne markt om veilige producten met betrouwbare oorsprongscertificaten te garanderen.
- (6) De opsporing van fraude steunt in belangrijke mate op het identificeren van relevante sets van operationele gegevens en vergelijkende analyses ervan. Daarom is het noodzakelijk om op het niveau van de Unie een bestand samen te stellen van gegevens over de invoer, uitvoer en doorvoer van goederen, met inbegrip van doorvoer binnen de lidstaten en rechtstreekse uitvoer. Te dien einde dient de Commissie systematisch gegevens uit de door de Commissie beheerde bronnen te reproduceren in het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens, en dienen lidstaten de mogelijkheid te hebben gegevens betreffende goederendoorvoer binnen een lidstaat en rechtstreekse uitvoer aan de Commissie te verstrekken, afhankelijk van de beschikbaarheid van gegevens en de IT-infrastructuur van de lidstaten.
- (7) Door de invoering op grond van Beschikking nr. 70/2008/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ van de elektronische douanesystemen in 2011 worden de bewijsstukken betreffende in- en uitvoer niet langer door de douaneautoriteiten maar door de marktdeelnemers bewaard, wat heeft geleid tot vertragingen bij het verrichten van onderzoeken op douanegebied door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), aangezien OLAF voor het verkrijgen van die bewijsstukken die autoriteiten moet inschakelen. De geldende verjaringstermijn van drie jaar voor door deze diensten bewaarde douanedocumenten vormt bovendien een extra belemmering voor een geslaagd verloop van onderzoeken. Om onderzoeken op douanegebied sneller te doen verlopen dient, naast de andere mogelijkheden waarover de Commissie beschikt om informatie over aangiften te verkrijgen, de procedure volgens dewelke de Commissie bewijsstukken betreffende invoer- en uitvoeraangiften bij de lidstaten kan opvragen, nader te worden bepaald.
- (8) Om de vertrouwelijkheid te waarborgen van de gegevens die zijn ingevoerd in de bestanden die zijn vastgesteld op basis van deze verordening en van Verordening (EG) nr. 515/97, en de beveiliging van die gegevens te verbeteren, dient de toegang tot die gegevens te worden beperkt tot welbepaalde gebruikers en tot welomschreven doeleinden.
- (9) Verordening (EG) nr. 515/97 voorziet in de verwerking van gegevens. Die gegevensverwerking kan ook persoonsgegevens omvatten en dient in overeenstemming met het recht van de Unie te worden uitgevoerd. De verwerking van persoonsgegevens dient meer bepaald te geschieden op een wijze die strookt met het doel van die verordening en die in overeenstemming is met Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾, Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad ⁽³⁾ en met name met de voorschriften van de Unie met betrekking tot gegevenskwaliteit, tot proportionaliteit, tot doelbinding, en tot de rechten op informatie en op toegang, rectificatie, wissing en afscherming van persoonsgegevens, met organisatorische en technische maatregelen en met internationale doorgifte van persoonsgegevens. Er dient specifiek te worden bepaald dat de toegang tot de ingevoerde gegevens wordt beperkt tot welbepaalde gebruikers, mede om het vertrouwelijke karakter van de ingevoerde gegevens te waarborgen.
- (10) De Commissie en de lidstaten dienen vertrouwelijke bedrijfsinformatie te beschermen en erop toe te zien dat de informatie die is uitgewisseld via het bestand van gemelde Container Status Messages (het „CSM-bestand”) en het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens, vertrouwelijk wordt behandeld.
- (11) Om ervoor te zorgen dat de gegevens actueel zijn en dat het recht van betrokkenen op transparante informatie en op kennisgeving als vastgelegd in Verordening (EG) nr. 45/2001 en Richtlijn 95/46/EG beschermd wordt, moet de Commissie de mogelijkheid krijgen om actualiseringen van de lijsten van de door de lidstaten aangewezen bevoegde autoriteiten en de Commissiediensten die toegang hebben tot het DIS, op het internet bekend te maken.
- (12) De verwerking van persoonsgegevens voor de toepassing van Verordening (EG) nr. 515/97, alsmede uit hoofde daarvan vastgestelde gedelegeerde en uitvoeringshandelingen, moet stroken met het grondrecht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven dat wordt gewaarborgd door artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en het recht op eerbiediging van het

⁽¹⁾ Beschikking nr. 70/2008/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 betreffende een papierloze omgeving voor douane en bedrijfsleven (PB L 23 van 26.1.2008, blz. 21).

⁽²⁾ Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31).

⁽³⁾ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1).

privéleven en het familie- en gezinsleven alsook het recht op de bescherming van persoonsgegevens die worden gewaarborgd in respectievelijk de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De gedelegeerde en uitvoeringshandelingen dienen er tevens voor te zorgen dat een eventuele verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt overeenkomstig Richtlijn 95/46/EG en Verordening (EG) nr. 45/2001.

- (13) Om de coherentie van het toezicht op de gegevensbescherming te vergroten, dient de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming nauw samen te werken met de bij Besluit 2009/917/JBZ van de Raad ⁽¹⁾ opgerichte gemeenschappelijke controleautoriteit, met als doel de DIS-audits te coördineren.
- (14) De regels betreffende de gegevensopslag in het DIS leiden er vaak toe dat informatie op een niet te verantwoorden manier verloren gaat, doordat lidstaten niet systematisch de jaarlijkse toetsen uitvoeren vanwege de administratieve last waarmee dat gepaard gaat en door het ontbreken van adequate middelen. Daarom dient de procedure voor de opslag van gegevens in het DIS te worden vereenvoudigd door de verplichting om de gegevens jaarlijks te toetsen te schrappen en een maximumopslagtermijn van vijf jaar in te voeren, die, mits gerechtvaardigd, met twee jaar kan worden verlengd, wat overeenkomt met de termijnen die zijn vastgesteld voor de op grond van Verordening (EG) nr. 515/97 aangelegde bestanden. Die termijn is vereist vanwege de lange duur van de procedures om onregelmatigheden te behandelen en omdat de gegevens nodig zijn voor het uitvoeren van gezamenlijke douaneoperaties en onderzoeken.
- (15) Om de mogelijkheden voor analyse van fraude te verruimen en het verrichten van onderzoeken te faciliteren, dienen gegevens betreffende lopende onderzoekdossiers die zijn opgeslagen in het referentiebestand van onderzoekdossiers op douanegebied, één jaar na de laatste constatering anoniem te worden gemaakt en daarna te worden bewaard in een vorm die identificatie van de betrokkene onmogelijk maakt.
- (16) Daar de doelstelling van deze verordening, namelijk de verbetering van de opsporing, het onderzoek en de preventie van douanefraude in de Unie, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen ervan beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.
- (17) Aan vervoerders die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening gebonden zijn door privaatrechtelijke contractuele verplichtingen inzake de verstrekking van gegevens over containerbewegingen, dient uitstel te worden toegestaan van de toepassing van hun verplichting Container Status Messages („CSM's”) te melden, zodat zij opnieuw over hun contracten kunnen onderhandelen en ervoor kunnen zorgen dat toekomstige contracten verenigbaar zijn met de verplichting om gegevens te verstrekken aan de lidstaten.
- (18) Bij Verordening (EG) nr. 515/97 zijn aan de Commissie bevoegdheden toegekend om een aantal bepalingen van die verordening ten uitvoer te leggen. Als gevolg van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon dienen de bij die verordening aan de Commissie toegekende bevoegdheden in overeenstemming te worden gebracht met de artikelen 290 en 291 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).
- (19) Om sommige niet-essentiële onderdelen van Verordening (EG) nr. 515/97 aan te vullen en met name te preciseren welke informatie in het DIS moet worden ingevoerd, dient de bevoegdheid om handelingen vast te stellen in overeenstemming met artikel 290 VWEU aan de Commissie te worden overgedragen om te kunnen bepalen voor welke verrichtingen in verband met de toepassing van de landbouwvoorschriften informatie moet worden ingevoerd in het DIS. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadpleging overgaat, onder meer op deskundigenniveau en, in voorkomend geval, met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. De Commissie dient er bij het voorbereiden en opstellen van de gedelegeerde handelingen voor te zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig en op gepaste wijze gelijktijdig aan het Europees Parlement en de Raad worden toegezonden.
- (20) Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 515/97 dienen aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden te worden toegekend om te bepalen met welke frequentie CSM's worden gemeld, wat het formaat is van de CSM-gegevens, op welke wijze de overdracht van CSM's plaatsvindt en welke specifieke elementen in het DIS moeten worden opgenomen voor elk van de categorieën waarvoor gegevens moeten worden ingevoerd. Die bevoegdheden dienen te worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾. Die uitvoeringshandelingen dienen te worden vastgesteld volgens de onderzoeksprocedure.

⁽¹⁾ Besluit 2009/917/JBZ van de Raad van 30 november 2009 inzake het gebruik van informatica op douanegebied (PB L 323 van 10.12.2009, blz. 20).

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

- (21) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is geraadpleegd en heeft op 11 maart 2014 advies uitgebracht.
- (22) Verordening (EG) nr. 515/97 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEBLEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 515/97 wordt als volgt gewijzigd:

1) Artikel 2, lid 1, wordt als volgt gewijzigd:

a) het eerste streepje wordt vervangen door:

„— „douanevoorschriften”: douanewetgeving als gedefinieerd in artikel 5, punt 2, van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad (*).

(*) Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB L 269 van 10.10.2013, blz. 1).”;

b) de volgende streepjes worden toegevoegd:

„— „douanegebied van de Unie”: het douanegebied van de Unie als bepaald in artikel 4 van Verordening (EU) nr. 952/2013;

— „vervoerders”: de personen in de zin van artikel 5, punt 40, van Verordening (EU) nr. 952/2013.”.

2) Artikel 12 wordt vervangen door:

„Artikel 12

Onverminderd artikel 51 kan informatie, waaronder documenten of de voor eensluidend gewaarmerkte afschriften daarvan, verklaringen, alle besluiten of beslissingen van administratieve autoriteiten, verslagen en alle inlichtingen, die door de ambtenaren van de aangezochte autoriteit in de in de artikelen 4 tot 11 bedoelde gevallen van bijstand zijn verkregen en aan de verzoekende autoriteit zijn verstrekt, toelaatbaar bewijsmateriaal vormen, op dezelfde wijze als wanneer zij zouden zijn verkregen in de lidstaat waarin de procedure plaatsvindt, in:

a) bestuursrechtelijke procedures van de lidstaat van de verzoekende autoriteit, met inbegrip van latere beroepsprocedures;

b) gerechtelijke procedures van de lidstaat van de verzoekende autoriteit, tenzij uitdrukkelijk anders wordt vermeld door de aangezochte autoriteit op het tijdstip van het verstrekken van de informatie.”.

3) Artikel 16 wordt vervangen door:

„Artikel 16

Onverminderd artikel 51 kunnen gegevens, waaronder documenten of de voor eensluidend gewaarmerkte afschriften daarvan, verklaringen, alle besluiten of beslissingen van de administratieve autoriteiten, verslagen en alle inlichtingen, die door de ambtenaren van de verstreckende autoriteit in de in de artikelen 13 tot 15 bedoelde gevallen van bijstand zijn verkregen en aan de ontvangende autoriteit worden verstrekt, toelaatbaar bewijsmateriaal vormen, op dezelfde wijze als wanneer zij zouden zijn verkregen in de lidstaat waarin de procedure plaatsvindt, in:

a) bestuursrechtelijke procedures van de lidstaat van de ontvangende autoriteit, met inbegrip van latere beroepsprocedures;

b) gerechtelijke procedures van de ontvangende autoriteit van de lidstaat, tenzij uitdrukkelijk anders wordt vermeld door de verstreckende autoriteit op het tijdstip van het verstrekken van de gegevens.”.

4) Artikel 18 bis wordt als volgt gewijzigd:

a) de leden 1 en 2 worden vervangen door:

„1. Onverminderd de bevoegdheden van de lidstaten en om de in artikel 29 bedoelde bevoegde autoriteiten te helpen bij het opsporen van goederenbewegingen die het voorwerp zijn van handelingen die in strijd zouden kunnen zijn met de douane- of landbouwvoorschriften, en van transportmiddelen, met inbegrip van containers

die daarbij worden gebruikt, zorgt de Commissie voor de inrichting en het beheer van een bestand van gegevens die gemeld worden door vervoerders („vervoersbestand”). Dat vervoersbestand is rechtstreeks toegankelijk voor die autoriteiten. Zij mogen het bestand slechts gebruiken, ook als het gegevensanalyse of uitwisseling van informatie betreft, met het oog op de toepassing van deze verordening.

2. De Commissie is in het kader van het beheer van het vervoersbestand bevoegd:

- a) zich toegang te verschaffen tot de gegevens of die op te vragen en de inhoud ervan op enigerlei wijze en in enigerlei vorm op te slaan, en deze te gebruiken met inachtneming van de toepasselijke wetgeving inzake intellectuele-eigendomsrechten. De Commissie bouwt voldoende waarborgen in, onder andere via technische en organisatorische maatregelen en voorschriften inzake transparantie jegens de betrokkenen. De betrokkenen krijgen recht van inzage en het recht om gegevens te corrigeren;
- b) de in het vervoersbestand toegankelijk gemaakte of uit het vervoersbestand opgevraagde gegevens met elkaar te vergelijken, te indexeren, te verrijken met gegevens uit andere bronnen en te analyseren met inachtneming van Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad (*);
- c) de in het vervoersbestand opgeslagen gegevens door middel van elektronische gegevensverwerkingstechnieken ter beschikking te stellen van de in artikel 29 bedoelde autoriteiten.

(*) Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1).”;

b) lid 4 wordt vervangen door:

„4. Voor de in lid 3 bedoelde bewegingen van containers legt de Commissie een bestand aan van gemelde Container Status Messages (het „CSM-bestand”) en zorgt zij voor het beheer ervan. Het CSM-bestand is rechtstreeks toegankelijk voor voor de in artikel 29 bedoelde autoriteiten. De in lid 1 van dit artikel bedoelde vervoerders die gegevens opslaan over de bewegingen en de status van containers of die dergelijke gegevens in hun naam laten opslaan, melden CSM's aan de douaneautoriteiten van de lidstaten in de volgende gevallen:

- a) containers die bestemd zijn om vanuit een derde land per zeeschip het douanegebied van de Unie te worden binnengebracht, met uitzondering van:
 - containers die bestemd zijn om tijdens de reis aan boord van het zeeschip te blijven en die het douanegebied van de Unie aan boord van datzelfde zeeschip zullen verlaten, en
 - containers die bestemd zijn om tijdens de reis gelost en weer op hetzelfde zeeschip geladen te worden teneinde het lossen en laden van andere goederen mogelijk te maken, en om het douanegebied van de Unie op datzelfde zeeschip te verlaten;
- b) voor verzendingen van goederen in containers die per zeeschip het douanegebied van de Unie verlaten met als bestemming een derde land, en die binnen de werkingssfeer vallen van:
 - artikel 2 van Richtlijn 92/84/EEG van de Raad (*);
 - artikel 2 van Richtlijn 2011/64/EU van de Raad (**);
 - artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2003/96/EG van de Raad (***)

De gegevens worden door de vervoerders rechtstreeks naar het CSM-bestand gezonden.

(*) Richtlijn 92/84/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 betreffende de onderlinge aanpassing van de accijnstarieven op alcohol en alcoholhoudende dranken (PB L 316 van 31.10.1992, blz. 29).

(**) Richtlijn 2011/64/EU van de Raad van 21 juni 2011 betreffende de structuur en de tarieven van de accijns op tabaksfabrikanten (PB L 176 van 5.7.2011, blz. 24).

(***) Richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit (PB L 283 van 31.10.2003, blz. 51).”;

c) de volgende leden worden toegevoegd:

„5. CSM's worden gemeld:

- a) vanaf het tijdstip waarop de container leeg werd gemeld voordat hij het douanegebied van de Unie werd binnengebracht of verliet, tot het tijdstip waarop hij weer leeg wordt gemeld;

- b) gedurende ten minste drie maanden voordat de container fysiek aankomt in het douanegebied van de Unie tot één maand na binnenkomst in het douanegebied van de Unie, in gevallen waarin de specifieke CSM's ter identificatie van de desbetreffende gebeurtenissen betreffende een lege container niet in de elektronische bestanden van de vervoerders beschikbaar zijn, of
- c) gedurende ten minste drie maanden na het verlaten van het douanegebied van de Unie, in gevallen waarin de specifieke CSM's ter identificatie van de desbetreffende gebeurtenissen betreffende een lege container niet in de elektronische bestanden van de vervoerders beschikbaar zijn.

6. De vervoerders melden CSM's voor de volgende of daarmee gelijk te stellen gebeurtenissen, indien deze bij de meldende vervoerder bekend zijn en de gegevens voor zulke gebeurtenissen zijn gegenereerd, verzameld of bewaard in hun elektronische bestanden:

- bevestiging van de boeking,
- aankomst bij een laad- of losinrichting,
- vertrek bij een laad- of losinrichting,
- laden op of lossen van een vervoermiddel,
- opdracht tot stoffen/strippen,
- bevestiging van stoffen/strippen,
- bewegingen binnen een terminal,
- inspectie bij terminalpoort,
- verzending voor grondige reparatie.

Elke lidstaat stelt sancties vast voor het niet-nakomen van de verplichting tot gegevensverstrekking of voor het verstrekken van onvolledige of onjuiste gegevens. Deze sancties zijn doeltreffend, evenredig en afschrikkend.

7. Binnen de Commissie zijn uitsluitend aangewezen analisten bevoegd om persoonsgegevens te verwerken in de zin van lid 2, onder b) en c).

Persoonsgegevens die niet noodzakelijk zijn om goederenbewegingen op te sporen als bedoeld in lid 1, worden onmiddellijk gewist of anoniem gemaakt. Persoonsgegevens mogen in geen geval langer dan drie jaar worden opgeslagen.

De Commissie treft alle passende technische en organisatorische maatregelen om de persoonsgegevens te beschermen tegen ongewilde of onrechtmatige vernietiging, ongewild verlies, ongeoorloofde verspreiding, wijziging en toegang, alsmede tegen enige andere vorm van ongeoorloofde verwerking.

8. Van vervoerders ontvangen gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doel waarvoor zij zijn ingevoerd en zij mogen in geen geval langer dan vijf jaar worden opgeslagen.

9. De Commissie en de lidstaten beschermen vertrouwelijke bedrijfsinformatie die zij van vervoerders hebben ontvangen.

De Commissie en de lidstaten passen de hoogste technische, organisatorische en personeelsgerelateerde beveiligingsvoorschriften inzake het beroepsgeheim of een gelijkwaardige vertrouwelijkheidsplicht toe op de door hen aangewezen deskundigen in overeenstemming met het nationale recht of het recht van de Unie.

De Commissie en de lidstaten zorgen ervoor dat aan verzoeken van andere lidstaten om vertrouwelijke behandeling van informatie, die via het CSM-bestand worden uitgewisseld, wordt voldaan.”.

5) Het volgende artikel wordt ingevoegd:

„Artikel 18 quater

De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen bepalingen betreffende de meldfrequentie, het formaat van de gegevens in de CSM's en de wijze van overdracht van de CSM's vast.

Deze uitvoeringshandelingen worden uiterlijk 29 februari 2016 volgens de in artikel 43 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.”.

6) De volgende artikelen worden ingevoegd:

„Artikel 18 *quinquies*

1. De Commissie creëert en beheert een bestand van gegevens („bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens”) over:

- a) invoer van goederen,
- b) doorvoer van goederen, en
- c) uitvoer van goederen voor zover de in dit punt bedoelde goederen binnen de werkingssfeer vallen van:
 - i) artikel 2 van Richtlijn 92/84/EEG,
 - ii) artikel 2 van Richtlijn 2011/64/EU, of
 - iii) artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2003/96/EG.

Het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens wordt bijgehouden als nader omschreven in de bijlagen 37 en 38 van Verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie (*).

De Commissie reproduceert systematisch gegevens uit de bronnen die door de Commissie worden geëxploiteerd op grond van Verordening (EU) nr. 952/2013 in het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens.. De lidstaten kunnen de Commissie gegevens verstrekken over goederendoorvoer binnen een lidstaat en rechtstreekse uitvoer, afhankelijk van de beschikbaarheid van gegevens en de IT-infrastructuur van de lidstaten.

Voor de toepassing van deze verordening kunnen de door de Commissie aangewezen diensten en de in artikel 29 bedoelde nationale autoriteiten het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens gebruiken om gegevens te analyseren en gegevens in het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens te vergelijken met CSM's die zijn gemeld in het kader van het CSM-bestand, en kunnen zij informatie uitwisselen over de resultaten.

2. Het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens is toegankelijk voor de in artikel 29 bedoelde nationale autoriteiten. Bij de Commissie zijn alleen de daartoe aangewezen analisten bevoegd om de in het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens opgeslagen gegevens te verwerken.

De lidstaten hebben rechtstreeks toegang tot:

- a) gegevens van alle aangiften die in de betrokken lidstaat zijn opgesteld en ingediend;
- b) gegevens met betrekking tot marktdeelnemers met een EORI-nummer waarin Verordening (EEG) nr. 2454/93 voorziet en dat door de autoriteiten van die lidstaat is toegekend;
- c) doorvoergegevens;
- d) alle andere gegevens, met uitzondering van de in artikel 41 ter, lid 2, bedoelde persoonsgegevens.

De bevoegde autoriteiten die in het in artikel 23, lid 1, bedoelde douane-informatiesysteem gegevens hebben ingevoerd of die overeenkomstig artikel 41 ter in het in artikel 41 bis, lid 1, bedoelde referentiebestand van onderzoeksdossiers op douanegebied gegevens uit een onderzoeksdossier hebben ingevoerd, hebben toegang tot alle gegevens in het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens die betrekking hebben op die invoering of dat onderzoeksdossier.

3. Verordening (EG) nr. 45/2001 is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door de Commissie in verband met de in het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens opgenomen gegevens.

De Commissie wordt beschouwd als een verantwoordelijke voor de verwerking in de zin van artikel 2, punt d), van Verordening (EG) nr. 45/2001.

Het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens wordt onderworpen aan vooraafgaande controle door de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EG) nr. 45/2001.

De gegevens in het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens mogen opgeslagen worden gedurende een periode van maximaal vijf jaar, die, indien gerechtvaardigd, met twee jaar kan worden verlengd.

4. Het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens bevat niet de bijzondere categorieën van gegevens in de zin van artikel 10, lid 5, van Verordening (EG) nr. 45/2001.

De Commissie treft alle passende technische en organisatorische maatregelen om de persoonsgegevens te beschermen tegen accidentele of onwettige vernietiging, accidenteel verlies, niet-geautoriseerde verspreiding, wijziging en toegang, alsmede tegen enige andere vorm van ongeoorloofde verwerking.

5. De Commissie en de lidstaten beschermen vertrouwelijke bedrijfsinformatie. De Commissie en de lidstaten passen de hoogste technische, organisatorische en personeelsgerelateerde beveiligingsvoorschriften inzake het beroepsgeheim of een gelijkwaardige vertrouwelijkheidsplicht toe op de door hen aangewezen deskundigen in overeenstemming met het nationale recht of het recht van de Unie.

De Commissie en de lidstaten zorgen ervoor dat aan verzoeken van andere lidstaten om vertrouwelijke behandeling van informatie die via het bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens wordt uitgewisseld, wordt voldaan.

Artikel 18 sexies

De Commissie kan, in het kader van onderzoeken betreffende de naleving van de douanevoorschriften, een lidstaat verzoeken bewijsstukken te verstrekken betreffende invoer- en uitvoeraangiften met betrekking tot dewelke de marktdeelnemers ondersteunende documenten hebben opgesteld of verzameld.

Het in het eerste lid bedoelde verzoek wordt ingediend bij de bevoegde autoriteiten. Indien meer dan één bevoegde autoriteit door een lidstaat is aangewezen, specificieert deze lidstaat welke overheidsdienst verantwoordelijk is voor het beantwoorden van het verzoek van de Commissie.

Een lidstaat zal binnen een termijn van vier weken vanaf de ontvangst van het verzoek van de Commissie:

- de gevraagde documenten verstrekken; of, mits gerechtvaardigd, binnen een extra termijn van zes weken;
- de Commissie ervan in kennis stellen dat het verzoek niet kan worden ingewilligd omdat de marktdeelnemer heeft verzuimd de gevraagde informatie te verstrekken, of
- het verzoek afwijzen op grond van een beslissing van een bestuurlijke of rechterlijke instantie van de lidstaat overeenkomstig artikel 3.

(*) Verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB L 253 van 11.10.1993, blz. 1)."

7) Artikel 21, lid 1, wordt vervangen door:

„1. De bevindingen en gegevens die voortvloeien uit de in artikel 20 bedoelde communautaire missies, met name in de vorm van door de bevoegde autoriteiten van de betrokken derde landen ter beschikking gestelde documenten, alsmede de informatie die in de loop van een administratief onderzoek wordt verkregen, ook door de diensten van de Commissie, worden overeenkomstig artikel 45 behandeld.”

8) Artikel 23, lid 4, wordt vervangen door:

„4. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 43 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter bepaling van de verrichtingen in verband met de toepassing van de landbouwvoorschriften waarvoor gegevens in het DIS moeten worden ingevoerd.

Die gedelegeerde handelingen worden uiterlijk op 29 februari 2016 vastgesteld.”

9) Artikel 25, lid 1, wordt vervangen door:

„1. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen bepalingen vast met betrekking tot de in het DIS op te nemen gegevens voor elk van de in artikel 24 vermelde categorieën, voor zover zulks voor het doel van het DIS noodzakelijk is. Voor de categorie bedoeld in artikel 24, punt e), mogen geen persoonsgegevens worden ingevoerd. Deze uitvoeringshandelingen worden voor 29 februari 2016 volgens de in artikel 43 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.”

10) Artikel 29, leden 1 en 2, wordt vervangen door:

„1. Toegang tot de gegevens in het DIS is uitsluitend voorbehouden aan de nationale autoriteiten die elke lidstaat heeft aangewezen, en aan de door de Commissie aangewezen diensten. Die nationale autoriteiten zijn de douaneautoriteiten, maar kunnen ook andere autoriteiten omvatten die uit hoofde van de wetten, regelingen en procedures van de betrokken lidstaat eveneens bevoegd zijn op te treden teneinde het in artikel 23, lid 2, omschreven doel te bereiken.

De verstreckende DIS-partner is gerechtigd om nader te bepalen welke van de in de eerste alinea van dit lid bedoelde nationale autoriteiten toegang hebben tot de gegevens die hij in het DIS heeft opgenomen.

2. Elke lidstaat zendt aan de Commissie een lijst van de aangewezen bevoegde nationale autoriteiten die toegang hebben tot het DIS, waarbij voor elke autoriteit wordt aangegeven tot welke gegevens zij toegang kan hebben en voor welke doeleinden.

De Commissie controleert met de betrokken lidstaten of de lijst van aangewezen nationale autoriteiten geen onevenredige aanwijzingen vertoont. Na deze controle bevestigen of wijzigen de betrokken lidstaten de lijst van de aangewezen nationale autoriteiten. De Commissie stelt de andere lidstaten daarvan in kennis. Zij brengt tevens alle lidstaten op de hoogte van de overeenkomstige elementen met betrekking tot haar eigen diensten die bevoegd zijn om toegang te hebben tot het DIS.

De lijst van de aldus aangewezen nationale autoriteiten en Commissiediensten wordt door de Commissie ter informatie bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en latere actualiseringen ervan worden door de Commissie op het internet bekendgemaakt.”.

11) Artikel 30 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 3 wordt de derde alinea vervangen door:

„De lijst van de aldus aangewezen nationale autoriteiten of diensten wordt door de Commissie ter informatie bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en latere actualiseringen ervan worden door de Commissie op het internet bekendgemaakt.”;

b) lid 4 wordt vervangen door:

„4. Gegevens die zijn verkregen uit het DIS kunnen, met voorafgaande toestemming van de lidstaat die de gegevens in het DIS heeft ingevoerd en met inachtneming van de eventueel door die staat gestelde voorwaarden, worden doorgegeven voor gebruik door andere dan de in lid 2 bedoelde nationale autoriteiten, door derde landen en internationale en regionale organisaties en/of Unie-organen die bijdragen tot de bescherming van de financiële belangen van de Unie en de correcte toepassing van de douanevoorschriften. Elke lidstaat neemt speciale maatregelen ter beveiliging van zulke gegevens wanneer deze worden verzonden of verstrekt aan instanties buiten zijn eigen grondgebied.

De eerste alinea is mutatis mutandis van toepassing op de Commissie wanneer de Commissie de gegevens in het DIS heeft ingevoerd.”.

12) De titel van Titel V, hoofdstuk 4, wordt vervangen door:

„Hoofdstuk 4

Opslaan van gegevens”.

13) Artikel 33 wordt vervangen door:

„Artikel 33

De gegevens die in het DIS zijn ingevoerd, worden niet langer bewaard dan nodig is voor het doel waarvoor zij zijn ingevoerd en zij mogen opgeslagen worden gedurende een periode van ten hoogste vijf jaar, die, indien gerechtvaardigd, met twee jaar kan worden verlengd.”.

14) Aan artikel 37 wordt het volgende lid toegevoegd:

„5. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming overlegt met de bij Besluit 2009/917/JBZ van de Raad (*) opgerichte gemeenschappelijke controleautoriteit, waarbij elk van beide handelt binnen de eigen bevoegdheidssfeer, met als doel het toezicht op en audits van het DIS te coördineren.

(*) Besluit 2009/917/JBZ van de Raad van 30 november 2009 inzake het gebruik van informatica op douanegebied (PB L 323 van 10.12.2009, blz. 20).”.

15) Artikel 38 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 wordt punt b) geschrapt;

b) lid 2 wordt vervangen door:

„2. In het bijzonder treffen de lidstaten en de Commissie maatregelen:

a) om te voorkomen dat onbevoegden toegang hebben tot de apparatuur die wordt gebruikt voor de verwerking van gegevens;

- b) om te voorkomen dat gegevens en gegevensdragers door onbevoegden worden gelezen, gekopieerd, gewijzigd of verwijderd;
- c) om te voorkomen dat op ongeoorloofde wijze gegevens worden ingevoerd en dat gegevens op ongeoorloofde wijze worden geraadpleegd, gewijzigd of gewist;
- d) om te voorkomen dat onbevoegden zich door middel van datatransmissieapparatuur toegang verschaffen tot gegevens in het DIS;
- e) om te waarborgen dat, met betrekking tot het gebruik van het DIS, bevoegde personen uitsluitend recht van toegang hebben tot gegevens die binnen hun bevoegdheid vallen;
- f) om te waarborgen dat kan worden nagegaan en vastgesteld aan welke autoriteiten gegevens mogen worden toegezonden door middel van datatransmissieapparatuur;
- g) om te waarborgen dat naderhand kan worden nagegaan en vastgesteld welke gegevens wanneer en door wie in het DIS zijn ingevoerd en dat toezicht kan worden gehouden op de bevragingen;
- h) om te voorkomen dat op ongeoorloofde wijze gegevens worden gelezen, gekopieerd, gewijzigd of gewist tijdens het verzenden van gegevens of het transport van gegevensdragers.”.

16) Artikel 41 quinquies wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

„1. De opslagtermijn van de gegevens is afhankelijk van de wetten, regelingen en procedures van de gegevensverstrekkende lidstaat. De volgende, niet-cumulatieve maximumtermijnen, berekend vanaf de datum waarop de gegevens in het onderzoeksdossier zijn opgenomen, mogen niet worden overschreden:

- a) gegevens over lopende onderzoeksdossiers worden niet langer dan drie jaar opgeslagen als er binnen die termijn geen handeling is geconstateerd die in strijd is met de douane- en de landbouwvoorschriften; de gegevens worden vóór die termijn geanonimiseerd als er een jaar verstreken is sedert de laatste constatering;
- b) gegevens over administratieve of strafrechtelijke onderzoeken die de vaststelling van een handeling behelzen die in strijd is met de douane- en de landbouwvoorschriften, maar die niet geleid hebben tot een administratief besluit, een veroordeling, een strafrechtelijke boete of een administratieve sanctie, worden niet langer dan zes jaar opgeslagen;
- c) gegevens over administratieve of strafrechtelijke onderzoeken die geleid hebben tot een administratief besluit, een veroordeling, een strafrechtelijke boete of een administratieve sanctie, worden niet langer dan tien jaar opgeslagen.”;

b) lid 3 wordt vervangen door:

„3. Gegevens worden door de Commissie anoniem gemaakt of gewist vanaf de datum waarop de desbetreffende maximale opslagtermijn, als bepaald in lid 1, is verstreken.”.

17) Artikel 43 wordt vervangen door:

„Artikel 43

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.

2. De in artikel 23, lid 4, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van vijf jaar met ingang van ... (*). De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het einde van de lopende termijn tegen deze verlenging verzet.

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 23, lid 4, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

4. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.

(*) Datum van inwerkingtreding van deze verordening.

5. Een overeenkomstig artikel 23, lid 4, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie heeft medegedeeld daartegen geen bezwaar te zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.”.

18) De volgende artikelen worden ingevoegd:

„Artikel 43 bis

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad (*).

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 43 ter

Voor ... (***) evalueert de Commissie:

- of het noodzakelijk is de uitvoergegevens in de bestanden bedoeld in de artikelen 18 bis en 18 quinquies uit te breiden met gegevens over andere goederen dan die welke in artikel 18 bis, lid 4, eerste alinea, onder b), en artikel 18 quinquies, lid 1, onder c), worden genoemd;
- of het haalbaar is de gegevens in het gegevensbestand bedoeld in artikel 18 bis uit te breiden met gegevens over invoer, uitvoer en doorvoer van goederen over land en door de lucht.

(*) Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).”.

19) In artikel 53 wordt de volgende alinea ingevoegd:

„Voor vervoerders die op ... (***) gebonden zijn door privaatrechtelijke contractuele verbintenissen die de nakoming van hun meldingsverplichting beschreven in artikel 18 bis, lid 4, in de weg staan, wordt deze verplichting van toepassing op ... (****).”.

Artikel 2

1. Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

2. Zij is van toepassing met ingang van 1 september 2016.

3. Niettegenstaande lid 2 van dit artikel, zijn punten 5, 8, 9, 17 en 18 van artikel 1 met ingang van ... (***) van toepassing.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

...

Voor de Raad
De voorzitter

...

(**) Twee jaar na de inwerkingtreding van deze verordening.

(***) Datum van inwerkingtreding van deze verordening.

(****) Eén jaar na de inwerkingtreding van deze verordening.

Motivering van de Raad: Standpunt (EU) nr. 10/2015 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad betreffende de wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de lidstaten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane- en landbouwvoorschriften

(2015/C 239/02)

I. INLEIDING

1. Op 26 november 2013 heeft de Commissie bij de Raad bovengenoemd voorstel ingediend, dat is gebaseerd op de artikelen 33 en 325 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en dat is gericht op het beter doen functioneren van het fraudepreventiesysteem in de douanesfeer.
2. De Rekenkamer heeft op 18 maart 2014 advies uitgebracht.
3. Het Europees Parlement heeft op 15 april 2014 zijn standpunt in eerste lezing vastgesteld ⁽¹⁾.
4. De Groep douane-unie heeft het voorstel besproken in verscheidene vergaderingen tijdens het Griekse en het Italiaanse voorzitterschap, en heeft tijdens haar vergadering van 9 september 2014 ruime overeenstemming bereikt over de compromistekst van het voorzitterschap in doc. 13179/14, hoewel Oostenrijk en Duitsland tegenstemden en Spanje zich van stemming onthield.
5. Het Comité van permanente vertegenwoordigers heeft het voorzitterschap op 23 september 2014 een mandaat gegeven om dialoogvergaderingen met het Europees Parlement op te starten.
6. Er hebben drie dialoogvergaderingen plaatsgevonden, respectievelijk op 10 november, 10 december en 18 december 2014 ⁽²⁾. Het bij die gelegenheid bereikte compromis is goedgekeurd door het Comité van permanente vertegenwoordigers. Vervolgens heeft het Europees Parlement de Raad in een brief d.d. 23 maart 2015 meegedeeld dat het het standpunt van de Raad in tweede lezing zonder amendementen zou goedkeuren.
7. Tegen die achtergrond heeft de Raad tijdens zijn zitting van 20 april 2015 een politiek akkoord bereikt, dat is opgenomen in doc. 7565/15.

II. DOELSTELLING

8. Deze verordening strekt tot wijziging van Verordening (EG) nr. 515/97. De aangebrachte wijzigingen hebben tot doel een aantal hiaten in de bestaande systemen voor de detectie van douanefraude op te vullen, een einde te maken aan de vertragingen in OLAF-onderzoeken, het toezicht op de gegevensbescherming te stroomlijnen en duidelijkheid te scheppen over de mogelijkheid om de zichtbaarheid van gegevens te beperken en over de regels inzake de toelaatbaarheid van via wederzijdse bijstand vergaard bewijsmateriaal.

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

A. Algemeen

9. De Raad heeft een aantal wijzigingen aangebracht ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel en heeft de opbouw van de tekst grondig aangepast. Het Europees Parlement heeft op zijn beurt 53 amendementen op het Commissievoorstel aangenomen.

Als gevolg daarvan wijkt het standpunt van de Raad in eerste lezing af van het oorspronkelijke Commissievoorstel, in die zin dat het voor een deel anders is geformuleerd op basis van het met het Europees Parlement bereikte akkoord.

B. Belangrijkste beleidskwesties

10. Definities

De definitie van „douanevoorschriften” is gewijzigd in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 952/2013, en de definities van „douanegebied van de Unie” en „vervoerders” zijn toegevoegd.

11. Toelaatbaar bewijsmateriaal

De Raad heeft de regels inzake de toelaatbaarheid van bewijsmateriaal in administratieve en juridische procedures verduidelijkt.

⁽¹⁾ 8658/14 CODEC 1023 UD 112 AGRI 294 ENFOCUSTOMS 46 PE 250.

⁽²⁾ Het Letse voorzitterschap heeft in januari 2015 nog een aantal openstaande technische kwesties in orde gebracht.

12. Bestanden

Het doel, de inhoud en het gebruik van de krachtens deze verordening aangelegde bestanden zijn verduidelijkt. De Raad heeft bepaald dat de lidstaten in dezelfde mate als de Commissie toegang dienen te hebben tot het bestand van „Container Status Messages” (CSM-bestand), en dat de gegevens betreffende de uitvoer van ladingen gevoelige goederen, zoals tabak en tabaksproducten, alcohol en alcoholhoudende dranken, en energieproducten door de vervoerders naar het CSM-bestand moeten worden gezonden. De mogelijkheid om bepaalde gegevens uit het „bestand van invoer-, uitvoer- en doorvoergegevens” door te geven aan internationale organisaties of EU-agentschappen, is geschrapt.

13. Bewegingen van containers tussen derde landen

De Raad heeft de regels verduidelijkt voor wat betreft bewegingen van containers die niet in het CSM-bestand moeten worden opgenomen.

14. Gegevensbescherming

De verwijzingen naar de regels inzake gegevensbescherming zijn gestroomlijnd, conform Verordening (EG) nr. 45/2001.

15. Verzoek om documenten door de Commissie aan de lidstaten

De Raad heeft verduidelijkt dat de lidstaten op verzoek van de Commissie bewijsstukken betreffende invoer- en uitvoeraangiften dienen te verstrekken, en dit binnen vier weken vanaf de ontvangst van het verzoek.

16. Opslag van gegevens

In het douane-informatiesysteem (DIS) opgenomen gegevens mogen maximaal vijf jaar worden opgeslagen. Deze termijn kan, mits gerechtvaardigd, met twee jaar worden verlengd.

17. Beoordeling

De Raad heeft erin voorzien dat de Commissie twee jaar na de inwerkingtreding van de verordening onderzoekt of het noodzakelijk is om de uitvoergegevens en de gegevens over bewegingen over land en door de lucht in de relevante bestanden uit te breiden.

18. Toepassingsdatum

De toepassingsdatum is vastgesteld op 1 september 2016, aangezien er eerst gedelegeerde en uitvoeringshandelingen moeten worden vastgesteld en de lidstaten een aantal voorbereidende taken moeten voltooien.

19. Overwegingen

De Raad heeft de overwegingen gewijzigd zodat ze overeenstemmen met de gewijzigde delen van het dispositief van de verordening en recht doen aan bepaalde opmerkingen van het Europees Parlement.

IV. CONCLUSIE

Bij het opstellen van zijn standpunt heeft de Raad het Commissievoorstel en het standpunt in eerste lezing van het Europees Parlement volledig in aanmerking genomen.

STANDPUNT (EU) Nr. 11/2015 VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING
met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot
wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie

Door de Raad vastgesteld op 23 juni 2015

(2015/C 239/03)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 254, eerste alinea, en artikel 281, tweede alinea,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, en met name artikel 106 bis, lid 1,

Gezien het verzoek van het Hof van Justitie,

Gezien het advies van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Ten gevolge van de geleidelijke uitbreiding van zijn bevoegdheden sinds de instelling ervan, neemt het aantal zaken voor het Gerecht van jaar tot jaar toe, met als gevolg dat het aantal daarbij aanhangige zaken mettertijd is toegenomen. Die toename heeft gevolgen voor de duur van de procedures.
- (2) Op dit moment blijkt de duur van de procedures niet aanvaardbaar voor de justitiabelen, met name gelet op de voorschriften van artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.
- (3) De situatie waarin het Gerecht verkeert, heeft structurele oorzaken die onder meer verband houden met het feit dat de instellingen, organen en instanties van de Unie steeds meer en op bredere terreinen rechtshandelingen vaststellen, zowel als met het feit dat de dossiers waarin het Gerecht wordt aangezocht, talrijk en complex zijn, in het bijzonder op het gebied van mededinging en staatssteun.
- (4) Bijgevolg moeten de maatregelen worden genomen die nodig zijn om deze situatie te verhelpen, en het gebruik van de door de Verdragen geboden mogelijkheid om het aantal rechters bij het Gerecht uit te breiden, zou ertoe leiden dat op korte termijn zowel het aantal aanhangige zaken als de buitensporig lange duur van de procedures bij deze rechterlijke instantie wordt teruggebracht.
- (5) Rekening houdend met de te verwachten ontwikkeling van de werklast van het Gerecht moet het aantal rechters op 56 worden vastgesteld aan het einde van een proces in drie fasen, met dien verstande dat op geen enkel moment sprake kan zijn van meer dan twee rechters bij het Gerecht die zijn benoemd op voordracht van dezelfde lidstaat.
- (6) Om de achterstand in de behandeling van rechtszaken snel te verminderen, moeten ... (*) twaalf extra rechters in functie treden.
- (7) In september 2016 moeten de bevoegdheid in eerste aanleg voor zaken betreffende ambtenaren van de Unie en de zeven posten van de rechters bij het Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie worden overgedragen aan het Gerecht, op basis van een toekomstig wetgevingsverzoek van het Hof van Justitie.

⁽¹⁾ Standpunt van het Europees Parlement van 15 april 2014 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en standpunt van de Raad in eerste lezing van 23 juni 2015.

(*) „in september 2015”, dan wel „bij de inwerkingtreding van deze verordening” indien de datum van inwerkingtreding na 31 augustus 2015 valt.

- (8) In september 2019 moeten de negen resterende extra rechters aantreden. Om te zorgen voor kostenefficiëntie mag dit niet leiden tot de aanwerving van extra referendarissen of andere ondersteunende medewerkers. Interne reorganisatiemaatregelen binnen de instelling moeten ervoor zorgen dat efficiënt gebruik wordt gemaakt van bestaande personele middelen.
- (9) De bepalingen van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie inzake de gedeeltelijke vervanging van de rechters en de advocaten-generaal die om de drie jaar plaatsvindt, moeten dienovereenkomstig worden aangepast.
- (10) Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie dient derhalve dienovereenkomstig te worden gewijzigd,

HEBBERN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Protocol nr. 3 betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt als volgt gewijzigd:

- 1) Artikel 9 wordt vervangen door:

„Artikel 9

De gedeeltelijke vervanging van de rechters, die om de drie jaar plaatsvindt, heeft betrekking op de helft van de rechters. Als het aantal rechters een oneven getal is, is het aantal rechters dat wordt vervangen, beurtelings het getal dat het volgende boven de helft van het aantal rechters is en het getal dat het volgende onder de helft is.

De eerste alinea is ook van toepassing wanneer de advocaten-generaal om de drie jaar gedeeltelijk worden vervangen.”.

- 2) Artikel 48 wordt vervangen door:

„Artikel 48

Het Gerecht bestaat uit:

- a) 40 rechters ... (*);
- b) 47 rechters per 1 september 2016;
- c) twee rechters per lidstaat vanaf 1 september 2019.”.

Artikel 2

De ambtstermijn van de extra rechters van het Gerecht die moeten worden benoemd op grond van artikel 48 van Protocol nr. 3 betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie is als volgt:

- a) de ambtstermijn van zes van de twaalf extra rechters die moeten worden benoemd ... (*) loopt af op 31 augustus 2016. Die zes rechters worden bij loting aangewezen. De ambtstermijn van de andere zes rechters loopt af op 31 augustus 2019;
- b) de ambtstermijn van drie van de zeven extra rechters die moeten worden benoemd per 1 september 2016, loopt af op 31 augustus 2019. Die drie rechters worden bij loting aangewezen. De ambtstermijn van de andere vier rechters loopt af op 31 augustus 2022;
- c) de ambtstermijn van vier van de negen extra rechters die moeten worden benoemd per 1 september 2019, loopt af op 31 augustus 2022. Die vier rechters worden bij loting aangewezen. De ambtstermijn van de andere vijf rechters loopt af op 31 augustus 2025.

(*) „per 1 september 2015”, dan wel de datum van inwerkingtreding van deze verordening indien de datum van inwerkingtreding na 1 september 2015 valt.

Artikel 3

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ..., ...

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

...

Voor de Raad

De voorzitter

...

Motivering van de Raad: Standpunt (EU) nr. 11/2015 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie

(2015/C 239/04)

I. INLEIDING

1. Het Hof van Justitie heeft op 28 maart 2011 in overeenstemming met artikel 281 VWEU een wetgevingsinitiatief ⁽¹⁾ tot wijziging van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie ingediend, waarin onder meer wordt voorgesteld het aantal rechters van het Gerecht met 12 te verhogen. Terwijl de andere voorgestelde wijzigingen op 11 augustus 2012 werden goedgekeurd, kon er over een verhoging van het aantal rechters geen overeenstemming worden bereikt in de Raad.
2. Het Europees Parlement stelde tijdens zijn plenaire vergadering van 15 april 2014 zijn standpunt in eerste lezing over het voorstel van het Hof vast, waarbij het zijn steun verleende aan het voorstel om het aantal rechters in het Gerecht met 12 te verhogen.
3. Tegen die achtergrond en gelet op het feit dat het aantal door het Gerecht te behandelen zaken sinds de indiening van het voorstel op significante wijze is toegenomen, gaf het Hof van Justitie op 13 oktober 2014 ⁽²⁾ de medewetgevers in overweging om het voorstel te wijzigen teneinde het aantal rechters in het Gerecht tot en met 2019 in drie fasen te verdubbelen, onder meer door het Gerecht voor ambtenaren te integreren in het Gerecht, zodat de verhoging van het aantal rechters netto zou neerkomen op 21 extra rechters.
4. Dientengevolge bereikte het Coreper op 11 december 2014 een principeakkoord over de wezenlijke onderdelen van de hervorming (zie document 16576/14 van 8 december 2014).
5. In de eerste helft van 2015 probeerde het voorzitterschap met de Commissie juridische zaken van het Europees Parlement informele besprekingen aan te knopen binnen een quadriloog met het Hof van Justitie en de Commissie, teneinde over de hervorming een „spoedig akkoord in tweede lezing” te bereiken op grond waarvan de Raad zijn standpunt in eerste lezing zou vaststellen op basis van een vooraf overeengekomen tekst, die het Europees Parlement vervolgens op grond van artikel 294, lid 7, onder a), VWEU zou kunnen goedkeuren. Die inspanningen hebben echter niet tot het gewenste resultaat geleid.
6. Bijgevolg heeft de Raad besloten zijn standpunt in eerste lezing vast te stellen op grond van artikel 294, lid 5, VWEU en het samen met de voorliggende motivering mee te delen aan het Europees Parlement.

II. DOELSTELLING

7. Ten gevolge van de geleidelijke uitbreiding van zijn bevoegdheden neemt het aantal zaken voor het Gerecht van jaar tot jaar toe, met als gevolg dat het aantal bij het Gerecht aanhangige zaken metertijd is toegenomen. De duur van de procedure lijdt onder die situatie, en is voor de partijen in het geding onaanvaardbaar en onverenigbaar met de verplichting van de Unie ervoor te zorgen dat binnen een redelijke termijn een arrest wordt gewezen, als vastgelegd in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Deze situatie is zorgwekkend, niet het minst op het gebied van concurrentievermogen en overheidssteun.
8. Rekening houdend met de significante toename, sinds 2011, van het aantal zaken voor het Gerecht heeft het Hof van Justitie, zoals hierboven in punt 3 aangegeven, de medewetgevers op 13 oktober 2014 in overweging gegeven zijn oorspronkelijke voorstel te wijzigen en het aantal rechters in het Gerecht tot en met 2019 in drie fasen te verdubbelen, onder meer door het integreren van het Gerecht voor ambtenarenzaken in het Gerecht, dit om de volgende doelstellingen te verwezenlijken:
 - eenzelfde aantal zaken als het aantal nieuwe zaken te behandelen, zodat de toename van het aantal hangende zaken een halt wordt toegeroepen,
 - de achterstand in het aantal hangende zaken in te lopen,
 - de duur van de procedures voor het Gerecht in te korten en derhalve het risico terug te dringen dat de Europese Unie wordt geacht het artikel 47 van het Handvest te schenden,

⁽¹⁾ Document 8787/11.

⁽²⁾ Document 14448/14 + COR 1.

- de gerechtelijke structuur van de Europese Unie te vereenvoudigen en de samenhang van de jurisprudentie te bevorderen,
- grotere flexibiliteit bij de behandeling van de zaken tot stand te brengen doordat het Gerecht wordt toegestaan om in het belang van een goede rechtsbedeling, aan een of meer kamers een groter dan wel een kleiner aantal rechters toe te wijzen, naargelang van de wijzigingen in het aantal voor het Gerecht gebrachte zaken, of om bepaalde kamers bevoegd te maken tot kennisneming van zaken die binnen een bepaald bevoegdheidsterrein vallen,
- de terugkerende problemen in verband met de benoeming van rechters bij het Gerecht voor ambtenarenzaken op te lossen en eventuele soortgelijke problemen bij de benoeming van extra rechters in het Gerecht te voorkomen,
- het Hof van Justitie opnieuw bevoegd te maken voor kennisneming van hogere voorzieningen in geschillen tussen de Unie en haar ambtenaren, waardoor zowel de heroverwegingsprocedure (waarvan de uitvoering enigszins complex is gebleken) als het ambt van tijdelijk rechter in het Gerecht voor ambtenarenzaken overbodig zullen worden.

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

9. In wezen stemt het standpunt in eerste lezing van de Raad overeen met het voorstel van het Hof van Justitie van 13 oktober 2014 (zie hierboven bij punt 3), zij het met geringere kosten. In het standpunt wordt uitgegaan van een verhoging in drie fasen van het aantal rechters in het Gerecht tot 56:
 - vanaf september 2015 (of de datum van inwerkingtreding van de wijzigingsverordening, indien deze later is dan 1 september 2015): verhoging van het aantal rechters met 12,
 - vanaf september 2016: overdracht aan het Gerecht van de bevoegdheid om in eerste aanleg kennis te nemen van zaken betreffende ambtenaren van de Unie en integratie van de 7 ambten van rechter in het Gerecht voor ambtenarenzaken in het Gerecht, op basis van een nog in te dienen wetgevingsverzoek van het Hof van Justitie, mits dat door het Europees Parlement en de Raad wordt goedgekeurd,
 - vanaf september 2019: verhoging van het aantal rechters met 9.
10. Tijdens de fasen 1 en 2 zouden er per extra rechter drie referendarissen zijn. Zoals in overweging 9 staat vermeld en met het Hof van Justitie is overeengekomen, zou de derde fase geen extra administratieve kosten met zich brengen (geen werving van extra referendarissen en assistenten).
11. Een ander onderdeel van het politieke compromis is dat het Hof van Justitie jaarlijks cijfers over zijn rechtsprekingswerkzaamheden zal presenteren, onder meer over de evolutie van het aantal zaken waarin een hogere voorziening werd ingesteld, en, indien nodig, passende maatregelen zal voorstellen. Voorts is overeengekomen de situatie van het Gerecht in de tweede en de derde fase van de uitbreiding van het Gerecht te beoordelen en op basis daarvan, indien nodig, bepaalde aanpassingen door te voeren, met dien verstande dat de aanpassingen het aantal rechters ongemoeid laten maar betrekking kunnen hebben op andere aspecten van de werking en de administratieve uitgaven van het Hof. Tot slot wordt van het Gerecht verwacht dat het zijn interne organisatie en zijn reglement voor de procesvoering aan een evaluatie zal onderwerpen en op basis daarvan de nodige maatregelen zal nemen en passende voorstellen zal formuleren met het oog op tijdige goedkeuring door de Raad vóór de laatste uitbreidingsfase in 2019.
12. De Raad is van oordeel dat deze hervorming van het Gerecht noodzakelijk is, gelet op de achterstand met de hangende zaken en op de buitensporig lange duur van de procedures, die in 2015 veel omvangrijker zijn dan in 2011, ten tijde van het oorspronkelijke wetgevingsinitiatief van het Hof voor 12 extra rechters. In 2010 bedroeg het aantal nieuwe zaken 636. In 2014 waren er 912 nieuwe zaken, wat neerkomt op een stijging met ongeveer 43 % in 4 jaar. Daardoor moeten partijen soms langer dan vier jaar wachten op een arrest, vooral marktdeelnemers in zaken betreffende mededinging en overheidssteun, en blijven er gedurende die tijd grote bedragen geblokkeerd die niet in de Europese economie kunnen worden geïnjecteerd. Daarnaast zijn er naar aanleiding van met vertraging gewezen arresten al vorderingen tot schadevergoeding tegen de Unie ingesteld. Behalve reputatieschade voor de Europese Unie wegens het niet-naleven van haar eigen Handvest van de grondrechten, veroorzaakt het ontbreken van een hervorming van het Gerecht zodoende tevens aanzienlijke kosten voor de Europese economie en de Europese belastingbetalers.

13. Tegen die achtergrond is een verhoging van het aantal rechters met 21 gerechtvaardigd. Vergeleken bij de stijging van het aantal zaken met 43 % bedraagt de extra verhoging van het aantal rechters, zoals voorgesteld in het standpunt in eerste lezing van de Raad, slechts 22 % (van 40 tot 49); de 7 van het Gerecht voor ambtenarenzaken overgehevelde ambten kunnen buiten beschouwing worden gelaten want wat de capaciteit van het Gerecht betreft, is deze overheveling een nuloperatie aangezien het Gerecht vanaf 2016 tevens de werklast van het Gerecht voor ambtenarenzaken zal overnemen (150 tot 200 zaken per jaar). Daarnaast zal ten gevolge van nieuwe, al vastgestelde of thans ter tafel liggende wetgeving, het aantal voor het Gerecht gebrachte zaken wellicht nog toenemen.
14. De afname van het aantal rechtscolleges van drie naar twee zal leiden tot een vereenvoudiging van het justitiële systeem, leiden tot grotere samenhang van de jurisprudentie en zorgen voor schaalvoordelen. Dankzij de hervorming wordt het specialiseren van kamers binnen het Gerecht mogelijk, met navenante positieve gevolgen voor de productiviteit. Door de hervorming zal het Gerecht ook in staat zijn zijn beraadslagingen meer te verdiepen, doordat de beslissingen vaker zullen worden genomen door een kamer met vijf rechters in plaats van met drie en doordat zo nodig de leden het Gerecht zal worden gevraagd als advocaat-generaal op te treden.
15. De hervorming volgens het standpunt van de Raad in eerste lezing (zie hierboven onder punten 10 en 11) zou op kruissnelheid een extra jaarlijkse kostprijs van 13,5 miljoen EUR netto inhouden, die dient te worden getoetst aan de extra jaarlijkse kostprijs van het oorspronkelijke voorstel, die wordt geraamd op 11,2 miljoen EUR voor 12 extra rechters en al door het Europees Parlement is goedgekeurd in zijn standpunt in eerste lezing. Bijgevolg komt het standpunt van de Raad in eerste lezing neer op een stijging met 20 % van de algehele kostprijs van de hervorming, vergeleken bij het voorstel van 2011, terwijl in diezelfde periode het jaarlijks aantal nieuwe zaken van het Gerecht met 43 % is toegenomen. Indien daarnaast ook de kostprijs van niet-hervorming in beschouwing worden genomen, lijken de genoemde kosten bescheiden en verantwoord te zijn.

IV. CONCLUSIE

16. De hervorming in de versie van het standpunt in eerste lezing van de Raad zou, indien zij wordt vastgesteld, een duurzame oplossing over de lange termijn vormen voor de problemen die de rechtscolleges van de Unie thans ondervinden, en deze colleges in staat stellen hun taken te vervullen binnen het tijdsbestek en volgens de kwalitatieve normen die de Europese burgers en bedrijven mogen verwachten in een Unie die op de rechtsstaat is gebaseerd.
-

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL